

Ministerie van Justitie en Veiligheid

**Ministerie van Justitie en
Veiligheid**
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

nota

Beslisnota bij WODC rapport online rekrutering

Datum
4 september 2024

Ons kenmerk
5730720

1. Aanleiding

Het rapport "Radicale reclame op sociale media. Een onderzoek naar online rekrutering" zal op 4 september 2024 door het WODC worden gepubliceerd. Gelijktijdig met de publicatie zal het rapport naar de Tweede Kamer worden verzonden, vergezeld van een inhoudelijke beleidsreactie.

Aanleiding voor het onderzoek naar online rekrutering was de groeiende aandacht voor verschillende verschijningsvormen van extremisme en de wervende en rekruterende rol die het internet hierbij speelt.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om in te stemmen met verzending van het rapport en de inhoudelijke beleidsreactie aan de Tweede Kamer.
- Daar de beleidsreactie aanknopingspunten biedt om tevens in te gaan op de motie van het lid Kuik (CDA), waarin wordt verzocht om een pilot te starten om de online-aanpak van radicalisering te versterken, wordt u geadviseerd deze motie met deze brief af te doen.

3. Kernpunten

- Het Nederlands Studiecencentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving heeft in opdracht van het WODC de aard en mechanismen van online rekrutering door en voor diverse extremistische groeperingen onderzocht.
- Daarbij is ook gekeken in hoeverre er sprake is van een wisselwerking tussen online rekrutering (en mobilisering) en offline gedrag en welke handelingsperspectieven geschikt zijn voor instanties belast met de aanpak van online rekrutering en offline extremisme.

Belangrijkste bevindingen daarbij zijn:

- Rekrutering door extremistische groeperingen vindt veelal plaats via (generieke) online groepsvorming die doorgaans aanvangt op openbare (mainstream) media platformen waar niet zo zeer illegale content, maar veel vaker borderline (legal yet harmful) content bijdraagt aan de aantrekkingskracht van en de daaropvolgende toetreding tot extremistische groepen op meer besloten low profile/alt-tech platformen.
- Personen komen in het algemeen in aanraking met een extremistische groep doordat ze zelf online op zoek gaan naar gelijkgestemden en vervolgens lid worden van een openbare groep. In een trapsgewijs proces dat hierop volgt,

kunnen geïnteresseerden dieper in de groepering binnenkomen door vervolgens uitgenodigd te worden voor besloten groepen.

Datum
4 september 2024
Ons kenmerk
5730720

Belangrijkste aanbevelingen zijn:

- Vergroting van de online weerbaarheid door verdere ontwikkeling van evidence-based (bewezen effectieve) programma's en het daarbij nadrukkelijk(er) betrekken van professionals vanuit instanties buiten het strafrechtelijk domein (jeugdwerkers, leerkrachten);
- Vergroting van de kennis over het online domein binnen de lokale overheid;
- In samenwerking met de tech-bedrijven blijven doorvoeren van verbeteringen met betrekking tot het detecteren van online extremistisch materiaal;
- Een concretere aanpak van borderline content, onder meer door het inrichten van een 'taskforce borderline content'.

De aanbevelingen zijn grotendeels in lijn met de maatregelen en actielijnen die reeds in het kader van de Versterkte Aanpak Online (VAO) worden ontwikkeld.

Inhoud beleidsreactie

- In de beleidsreactie dankt u de onderzoekers en gaat u in op de belangrijkste resultaten en aanbevelingen. U geeft daarnaast aan dat de resultaten en de aanbevelingen waardevol zijn en zullen worden gebruikt voor de verdere uitwerking van de VAO waarvan de contouren afgelopen december met de Kamer zijn gedeeld.¹
- Na de zomer wordt de Kamer geïnformeerd over de nadere uitwerking van de VAO in concrete actielijnen.
- In de beleidsreactie legt u verder ten aanzien van het (eigen) zoekgedrag het verband met eerder onderzoek naar de relatie tussen (rechts) extremistische content en de werking van aanbevelingsalgoritmen dat het Verwey-Jonker Instituut en Textgain in opdracht van het WODC hebben uitgevoerd (oktober 2023).
- Het (eigen) zoekgedrag biedt tevens aanknopingspunten voor het afdoen van de motie van het lid Kuik (CDA).
- Online groepsvorming draagt bij aan het organiseren van offline activiteiten (lezingen, presentaties, trainingen, protesten). Belangrijke constatering daarbij is dat het offline domein, mede in verband met het toegenomen veiligheidsbewustzijn van extremistische groepen, een steeds prominere rol speelt.

4.2 Communicatie

- Het rapport wordt vergezeld van de beleidsreactie naar de Kamer gestuurd. Het WODC publiceert het rapport op 4 september 2024 om 14:00 uur op haar website.
- Mogelijk genereert het rapport media-aandacht. Er wordt derhalve in afstemming met NCTV Woordvoering een woordvoeringslijn opgesteld.

4.3 Afstemming

De beleidsreactie is afgestemd met het WODC en Communicatie.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

¹ Kamerstukken II 2022.23, 29754, nr. 708.

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

4 september 2024

Ons kenmerk

5730720